

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแผนการสอนและใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้า ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้กิจกรรมนิทาน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนบ้านจอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการสอนที่ใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอนการสอนอยู่ 7 ขั้นตอน คือ ฝึกอ่านเพื่อหาคำตอบหรือถอดโครงเรื่อง การหลอมรวมคำตอบ การตั้งคำถามจากเรื่องย่อ การวิเคราะห์ข้อสรุปแห่งปัญหาของเรื่อง การอภิปราย การส่งเสริมการแต่งนิทาน โดยกำหนดปมปัญหาหรือพฤติกรรมการแก้ปัญหาของตัวละครและการส่งเสริมการแต่งนิทานเองตามความสนใจ แผนการสอนครั้งที่ 1-10 เป็นการฝึกขั้นตอนการใช้กิจกรรมนิทานทีละ ขั้นตอนและแผนการสอนครั้งที่ 11-25 เป็นการใช้กิจกรรมนิทานทั้ง 7 ขั้นตอน แผนการสอนทั้งหมดจำนวน 25 แผน การสอน ใช้เวลาทั้งหมด 75 คาบ รวม 25 ชั่วโมง ใช้นิทาน 12 เรื่อง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 2 ฉบับ คือ การแตงนิทานจากการกำหนดปมปัญหาหรือพฤติกรรมของตัวละคร และการแตงนิทานตามหัวเรื่องที่กำหนด และให้ออกปัญหารวมทั้งพฤติกรรมการแก้ปัญหาของตัวละคร ระยะเวลาในการทดสอบ 12 คาบ 4 ชั่วโมง ก่อนเรียน 6 คาบ 2 ชั่วโมง หลังเรียน 6 คาบ 2 ชั่วโมง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการสอนการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเก็บข้อมูลด้วยตนเองหลังจากนั้นให้นักเรียนให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 2 ฉบับ นำมาตรวจให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการใช้ในการวิจัยครั้งนี้มาทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แผนการสอนการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้น มีจำนวน 25 แผนการสอน ใช้นิทานจำนวน 12 เรื่อง ระยะเวลาในการสอน 25 ชั่วโมง ใช้ขั้นตอนการสอน 7 ขั้นตอนคือ

- 1.1 การฝึกอ่านเพื่อหาคำตอบหรือถอดโครงเรื่อง
- 1.2 การหลอมรวมคำตอบที่ถูกต้องตามลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
- 1.3 การตั้งคำถามจากเรื่องย่อ
- 1.4 การวิเคราะห์ข้อสรุปแห่งปัญหาของเรื่อง
- 1.5 การอภิปราย
- 1.6 การส่งเสริมการแตงนิทานโดยกำหนดปมปัญหา หรือพฤติกรรมการแก้ปัญหาของตัวละคร

1.7 การส่งเสริมการแตงนิทานเองตามความสนใจ

2. ความก้าวหน้าทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมนิทานพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครั้งนี้ พบว่า

ตอนที่ 1 แผนการสอนการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์แผนการสอนการใช้กิจกรรมนิทานที่สร้างขึ้น ตอบสนองขั้นตอนการสอนทั้ง 7 ขั้นตอน คือ ฝึกอ่านเพื่อหาคำตอบหรือถอดโครงเรื่อง การหลอมรวมคำตอบ การตั้งคำถามจากเรื่องย่อ การวิเคราะห์ข้อสรุปแห่งปัญหาของเรื่อง การอภิปราย การส่งเสริมการแต่งนิทานโดยกำหนดปมปัญหาหรือพฤติกรรมการแก้ปัญหาของตัวละครและส่งเสริมการแต่งนิทานเองตามความสนใจ ซึ่งขั้นตอนการสอนทั้ง 7 ขั้นตอนได้ส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยแสดงออกมาในรูปแบบของนิทานได้ดีขึ้น อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการสอนทั้ง 7 ขั้นตอน จะเป็นการฝึกตามลำดับขั้นและแต่ละขั้นตอนส่งผลให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกทางการเขียน เมื่อได้รับการฝึกอย่างสม่ำเสมอ จริ่งจังและต่อเนื่องสัมพันธ์กัน คือเมื่อนักเรียนได้ฝึกในขั้นตอนที่ 1-7 ทีละขั้น คือ ฝึกอ่านเพื่อหาคำตอบ นักเรียนสามารถอ่านนิทานได้และเข้าใจเนื้อเรื่องนิทาน สามารถตอบคำถามจากนิทานได้ เมื่อนักเรียนตอบคำถามได้ ก็สามารถหลอมรวมคำตอบให้เป็นเรื่องย่อ และในการเขียนเรื่องย่อนั้นนักเรียนก็จะได้ใช้ความสามารถในการคิดและแต่งเติมข้อความใช้ภาษาที่มีความสละสลวย น่าอ่าน หลังจากนั้นก็จะตั้งคำถามจากเรื่องย่อเพื่อให้ได้โครงเรื่อง และตอบคำถามโครงเรื่องได้ คำตอบนั้นก็จะโครงเรื่องของนิทาน ซึ่งเมื่อนักเรียนสามารถหาโครงเรื่องได้แล้ว จะสามารถเล่าหรือเขียนขยายความโครงเรื่องนิทานนั้นให้ผู้อื่นรับรู้ได้ โดยที่ไม่ต้องจำเนื้อเรื่องนิทาน ซึ่งอาจจะยาว นักเรียนจะได้ฝึกเขียนนิทานเรื่องเดิมแต่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงภาษาตามความคิดและวัยของนักเรียน เมื่อทราบถึงโครงเรื่องของนิทาน ทราบเรื่องราวของนิทานแล้ว ก็จะเป็นขั้นตอนให้นักเรียนได้วิเคราะห์ปมปัญหาของเรื่อง เมื่อได้ปฏิบัติในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะทราบถึงปัญหาและได้รับข้อคิดจากนิทาน ซึ่งนักเรียนจะสามารถนำปมปัญหาและข้อคิดที่ได้รับจากนิทานไปเป็นตัวอย่างในการแต่งและเขียนนิทานในขั้นตอนอื่นต่อไป ส่วนในขั้นตอนอภิปรายก็จะเป็นการสรุปร่วมกันเกี่ยวกับขั้นตอนที่ได้เรียนผ่านมาทั้ง 4 ขั้นตอนร่วมกันทั้งชั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นของตนเองให้เพื่อนและครูได้รับรู้ ซึ่งในส่วนนี้นักเรียนก็สามารถที่จะนำความคิดของเพื่อนไปเป็นตัวอย่างในการแต่งและเขียนนิทานครั้งต่อไป ในขั้นตอนการส่งเสริมการแต่งนิทานโดยกำหนดปมปัญหาและพฤติกรรมแก้ปัญหาของตัวละครนักเรียนจะผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาของเรื่องมาแล้ว จึงเป็นการนำความรู้ในครั้งที่ได้เรียนมาปรับใช้ นักเรียนเกิดความมั่นใจและกล้าที่จะเขียน ซึ่งเมื่อได้ให้นักเรียนได้ฝึกแต่งและเขียนนิทานโดยมีเงื่อนไขที่กำหนดให้ เมื่อนักเรียนได้ทำบ่อยๆ และเกิดความเข้าใจแล้ว ในครั้งต่อไปถ้าไม่มีเงื่อนไขใดๆ ให้นักเรียน ให้นักเรียนแต่งและเขียนนิทานเอง นักเรียนก็ย่อมที่จะสามารถทำได้ซึ่งก็ส่งผลถึง

ขั้นตอนสุดท้าย คือ ขั้นตอนที่ 7 ขั้นตอน เป็นที่ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งนิทานเองตามความสนใจ ในขั้นตอนนี้เมื่อนักเรียนทำได้แล้ว ก็จะทำให้นักเรียนพยายามพัฒนาฝีมือในการแต่งและเขียนนิทานให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

จากกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ขั้นตอนทั้ง 7 ขั้นตอนนั้น ทุก ๆ ขั้นตอนมีความสำคัญ ในขั้นตอนที่ 1-5 นั้น เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติในจำนวน 1-2 ครั้ง นักเรียนจะเกิดความเข้าใจและส่งผล ไปถึงขั้นตอนที่ 6 และขั้นตอนที่ 7 ซึ่งขั้นตอนทั้ง 2 เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกทางการ เขียนอย่างเต็มที่ นักเรียนกล้าคิด กล้าจินตนาการ และถ้าได้รับการส่งเสริมในลักษณะที่เหมาะสม คือ ไม่ให้นักเรียนทำมากจนเกินไป จนรู้สึกเบื่อ หรือน้อยเกินไปจนทำให้หลงลืมในวิธีการเขียน การเขียน นิทานของนักเรียนจะเกิดการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษา หรือการดำเนินเรื่องราว การสร้างปมปัญหา การสรุปข้อคิด สรุปแล้วคือการฝึกทุกขั้นตอน ส่งผลต่อเนื่องกันตลอดจนจบกระบวนการในการแต่ง และเขียนนิทาน แต่เพื่อความสำเร็จของผลที่ได้ ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนควรจะได้รับ การฝึกในขั้นตอน ที่ 6 และขั้นตอนที่ 7 เป็นพิเศษคือ ส่งเสริมให้มีการแต่งและเขียนนิทานโดยมีเงื่อนไขหรือโดยอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ บันลือ พฤกษ์วัน (2535, หน้า 59-66) สรุปได้ว่า ธรรมชาติการอ่าน ของเด็กจะสมบูรณ์เมื่ออ่านนิทานหรือเรื่องราว โดยเฉพาะเด็กจะนึกเปรียบเทียบของตนเองเป็นตัว ละครเอกเสมอ หากเด็กแต่งนิทานเองได้ ก็ย่อมจะช่วยให้เด็กช่วยกันอ่านแล้วชอบมากกว่าเรื่องที่ผู้ใหญ่ เขียนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่บรรจุโดยแผนการสอนนั้น ได้ยึดหลักของการส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์และการแสดงออกทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมต่างๆ จะเน้นให้นักเรียนได้ฝึกใช้ ความคิด ดังจะเห็นได้ชัดเจน จากการวิเคราะห์ถึงปมปัญหาของนิทานและสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทาน นักเรียนแต่ละคนจะมองปัญหาและหาข้อคิดในลักษณะคล้าย ๆ กัน แต่การแสดงออกในรูปของการใช้ ภาษาจะแตกต่างกัน ซึ่งก็ไม่ได้ถือว่าผิด ยังทำให้เกิดความหลากหลายทางภาษา ยอมรับความคิดของ นักเรียนให้โอกาส ให้อิสระในการคิดและการแสดงออกทางภาษาของนักเรียน กิจกรรมที่ให้นักเรียน ได้แต่งนิทาน โดยกำหนดปมปัญหาหรือพฤติกรรมการแก้ปัญหาให้ นั้น จะมีการชัดเจนในเรื่องของการ ใช้ความคิดของนักเรียนมากขึ้นเพราะจากเงื่อนไขที่กำหนดให้จะเหมือนกันทุกคนแต่ผลงานการแต่ง และเขียนนิทานที่ออกมา นั้นจะมีความหลากหลายแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นการกำหนดตัวละคร ชื่อของ ตัวละคร วิธีการดำเนินเรื่อง ลักษณะของเรื่องซึ่งทุก ๆ ความคิดนิทานทุกเรื่องที่แต่งขึ้นมาล้วนแล้วแต่ เกิดจากการคิดของนักเรียนทั้งสิ้นไม่ได้มีการตัดสินว่าของใครผิดหรือถูกแต่การประเมินว่าผลงานของ นักเรียนจะสมบูรณ์หรือไม่สมบูรณ์นั้นจะพิจารณาถึงส่วนอื่นๆ เช่น การใช้ภาษา ความเหมาะสมของ เนื้อเรื่อง การกำหนดปมปัญหา การหาข้อคิดของนิทาน และกิจกรรมที่สำคัญอีกกิจกรรมหนึ่ง คือ การ ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งและเขียนนิทานเองตามความสนใจ จะเห็นว่า จากการกำหนดเพียงชื่อเรื่องให้ นักเรียนเพียงอย่างเดียว นั้น จะเห็นความแตกต่างทางด้านความคิด และการเขียนของนักเรียนได้อย่าง ชัดเจน เช่น กำหนดชื่อเรื่องว่า “ต่างกับแต้ม” การกำหนดตัวละครของนักเรียนจะไม่เหมือนกัน

บางคนให้ต่างและแถมเป็นสุนัขทั้ง 2 ตัว บางคนให้เป็นสุนัขและแมวตามลำดับ แต่บางคนให้เป็นคนและสุนัข บางคนให้เป็นคนทั้ง 2 คน เป็นต้น ซึ่งก็ไม่ได้ตัดสินว่าความคิดของนักเรียนในการกำหนดตัวละครเช่นนั้นจะผิดหรือถูก ดีหรือไม่ดี แต่จะประเมินในส่วนที่ใช้ตัวละครในการดำเนินเรื่องราวได้เหมาะสม มีการจัดลำดับความคิดได้ดีหรือไม่ การดำเนินเรื่องราว ในกิจกรรมนี้จะชี้ให้เห็นว่าเป็นการเปิดโอกาสการให้อิสระแก่นักเรียนอย่างเต็มที่ในการคิดและการแสดงออกทางการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิลฟอร์ด (Guildford อ้างใน กรมวิชาการ, 2535, หน้า 2) ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมอง เป็นความสามารถที่คิดได้หลายทิศทางว่าประกอบด้วยความสามารถในการคิด ความคิดยืดหยุ่น ความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะจะต้องกล้าคิด มีอิสระในการคิดและไม่กลัวถูกวิพากษ์วิจารณ์ความคิดนั้นด้วย

2. นิทานที่ใช้ประกอบการสอนในแต่ละครั้งได้คัดเลือกนิทานที่มีความเหมาะสมกับสภาพ วัยของเด็ก และมีคุณค่าทั้งทางอารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน โดยการเลือกนิทานนั้นได้ยึดหลักความสนใจ ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่ง วรณี ศิริสุนทร (2534, หน้า 24-30) สรุปได้ว่าเด็กอายุที่อยู่ระหว่าง 10-11 ปี ผู้ชายจะมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องวีรบุรุษ ประวัติศาสตร์ ส่วนผู้หญิงจะสนใจเกี่ยวกับความรัก สัตว์เลี้ยง ธรรมชาติ ลักษณะนิทานซึ่งมีความเหมาะสมกับเด็กในวัยนี้ก็จะเป็นิทานเกี่ยวกับสัตว์ นิทานที่อธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติ นิทานพื้นบ้าน นิทานที่ตัวละครได้ใช้ความสามารถมีไหวพริบดี ซึ่งลักษณะนิทานแต่ละเรื่องที่ได้จัดไว้ในแผนการสอนครั้งนี้ก็จะสอดคล้องกับหลักการที่ได้กำหนดไว้ และนักเรียนให้ความสนใจและชอบฟังนิทานที่ได้จัดไว้ในแผนการสอน เช่น นิทานเรื่อง มะกะโท, พระยาภม, พระยาพาน, ท้าวแสนปม, ปลาตุกรบยักษ์, แมลงอัปลักษณ์, ทำไมหมากับแมว จึงไม่ถูกกัน, ทำไมจึงเกิดฟ้าแลบฟ้าร้องและฟ้าผ่า

ตอนที่ 2 ความก้าวหน้าทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์คืออภิปรายผลได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการสอนทั้ง 7 ขั้นตอนได้แบ่งระยะการจัดสอนดังนี้

ระยะที่ 1 แผนการสอนครั้งที่ 1 - 10 ใช้สอนขั้นตอนที่ 1 - 7 ที่ละขั้นตอน

ระยะที่ 2 แผนการสอนครั้งที่ 11 - 13 ใช้สอนในขั้นตอนที่ 1 - 5 แผนการสอนครั้งที่ 14 ใช้สอนในขั้นตอนที่ 6 แผนการสอนครั้งที่ 15 ใช้สอนในขั้นตอนที่ 7 โดยดำเนินการตามรูปแบบดังกล่าวในแผนการสอนครั้งที่ 16 - 18, 19, 20 และ 21 - 23, 24, 25 ขั้นตอนการเรียนการสอนทั้ง 7 ขั้นตอนเป็นขั้นตอนที่นักเรียนได้เรียนอย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ซึ่งแต่ละขั้นตอนส่งผลต่อกันทุกขั้นตอน การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจริงจังและสม่ำเสมอ จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการ เกิดความคิดสร้างสรรค์ ในการส่งเสริมการแต่งนิทาน โดยกำหนดเงื่อนไขหรือเขียนและแต่งนิทานโดยอิสระนั้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติหลายๆ ครั้ง นักเรียนจะเกิดความคุ้นเคยกับกระบวนการคิด การเขียน วิธีการดำเนินเรื่องราว จะมีการนำเอาประสบการณ์ที่เคยผ่านมา จากการฝึกปฏิบัติมาใช้ในการ

แต่งและเขียนนิทาน ทำให้เกิดความคล่องตัวในการคิดและสามารถแสดงออกมาทางการเขียนได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบันลือ พฤกษ์วัน (2535, หน้า 59) ได้สรุปเกี่ยวกับการเขียนนิทานโดย ฝึกตามขั้นตอนไว้ว่า การฝึกตามขั้นตอนจะได้แนวทางการกำหนดขั้นตอนการเขียนและวิธีการคิดค้น หารูปแบบในการเขียนนิทานได้ดี

2. กิจกรรมที่จัดให้นักเรียนได้ปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดอย่างอิสระ และส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกทางการเขียนได้อย่างเต็มที่ ในการปฏิบัติเช่นนี้จะทำให้นักเรียนกล้าคิดเป็น และเขียนเป็น จึงมีผลอย่างมากต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบนิทานที่น่าอ่าน น่าสนใจ และมีคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กรรณิการ์ พวงเกษม (2533, หน้า 34) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าการส่งเสริมให้เด็กได้เขียนมากๆ และลองเขียนสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ อยู่เสมอ สามารถส่งเสริม การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

3. ครูผู้สอนและบรรยากาศในการเรียนการสอน บทบาทของครูผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละครั้ง แต่ละขั้นตอน จนส่งผลให้นักเรียนกล้าคิดและกล้าแสดงออกทางการเขียน เพราะครูจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน ตลอดเวลาในช่วงที่สอน จะคอยดูแล ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา ดังนั้นบทบาทของครูจะเป็นทั้ง ครู ทั้งเพื่อน และอีกหลายบทบาทเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป แต่ทุกบทบาทของครูมีผลหรือเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนทั้งสิ้น คือ จะเห็นได้จากการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในครั้งนี้ การร่วมกิจกรรมของนักเรียนในครั้งแรก หรือในแผนการสอนต้นๆ นักเรียนจะไม่มี ความกล้า กลัวว่าจะทำผิด เมื่อครูตั้งคำถามเพื่อถามความคิดเห็นและต้องการคำตอบ อาจเป็น เพราะสาเหตุที่ว่า นักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับครูผู้สอนหรืออาจเพราะว่านักเรียนในพื้นที่ที่ทำการวิจัยจะเป็นชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอและเป็นชาวไทยใหญ่ ส่วนคนไทยจะมีจำนวนน้อยมาก จึงทำให้กังวลในเรื่อง การใช้ภาษา ซึ่งปัญหานี้บทบาทของครูผู้สอนจะสำคัญมาก ต้องให้กำลังใจ การเสริมแรงทางบวกและบอกกับนักเรียนเสมอๆ ว่าความคิดของนักเรียนทุกคนที่แสดงออกมาไม่มีการตัดสินว่าของใครผิด หรือถูก ของใครดีหรือไม่ดีอย่างไร ให้นักเรียนกล้าคิดและกล้าพูด ถ้าพูดผิดครูและเพื่อนจะคอยช่วยเหลือ ไม่มีการต่อว่า หรือตำหนินักเรียนเลย บอกให้นักเรียนได้รู้ว่า ถ้าไม่กล้าแสดงออกไม่ว่าจะเป็น การคิด การพูดหรือการเขียน นักเรียนก็จะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนเริ่มเข้าหาครูมากขึ้น ไม่กลัวครู กล้าคิด และกล้าแสดงออกมากขึ้น ทำให้การเรียนการสอนในแต่ละขั้นที่จำเป็นจะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องนั้นประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ พวงเกษม (2533, หน้า 33-34) ที่ได้สรุปปัจจัยที่ส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วย ให้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ประสบผลสำเร็จ การช่วยให้กำลังใจ และการยกย่องชมเชยผลงานของนักเรียน ก็เป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยเช่นกัน

4. บรรยากาศและสถานการณ์ที่สร้างขึ้นในการเรียนการสอนแต่ละครั้งนั้นจะเน้นความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเองเพราะจะช่วยลดปัญหาความกลัว ความไม่กล้า และความเครียด ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่อยากเรียน ไม่แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนเป็นการบังคับนักเรียน ทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยความรู้สึกอยากจะทำ ทำด้วยความสนุกสนาน และเกิดความภาคภูมิใจเมื่องานสำเร็จ ชื่นชมกับผลงานของตนเองและผู้อื่น รู้จักยอมรับผลงานของผู้อื่น ซึ่งจากการเรียนการสอนที่ผ่านมาเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมทุกกระบวนการ เห็นได้ชัดเจนจากการทำงานกลุ่มในขั้นตอนการทำงานเป็นรูปเล่ม ซึ่งมีการแข่งขันกันภายในชั้นเรียนโดยผู้ตัดสินก็คือนักเรียนด้วยกันเอง ตัวครูผู้สอนเป็นเพียงผู้ร่วมตัดสินเท่านั้นเอง ขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนจะช่วยกันภายในกลุ่มของตนเองเพื่อให้ผลงานออกมาดีที่สุดมีการแบ่งหน้าที่ตามความถนัดเช่นใครถนัดในการวาดรูป ใครถนัดในการระบายสี ใครถนัดที่จะเขียนเรื่องย่อ นักเรียนก็จะรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง มีการช่วยเหลือกันในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม ทำให้นักเรียนเรียนรู้กระบวนการกลุ่มและเกิดความสนุกสนาน เพราะต่างได้ปฏิบัติในสิ่งที่ชอบและถนัด เมื่อต้องตัดสินว่าผลงานของกลุ่มใดที่นักเรียนคิดว่าดี นักเรียนก็จะตัดสินด้วยความยอมรับในผลงาน ไม่ลำเอียงหรือเข้าข้างกลุ่มของตนเอง ส่วนการแต่งและเขียนนิทาน โดยกำหนดเงื่อนไขหรือเขียนโดยอิสระนั้นก็เช่นกัน การตัดสินว่าผลงานของใครดีหรือไม่อย่างไรก็จะให้นักเรียนเป็นผู้ตัดสิน ซึ่งนักเรียนจะเกิดการยอมรับด้วยความรู้สึกที่แท้จริงและพยายามนำไปเป็นตัวอย่างในการปรับปรุงงานเขียนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น นักเรียนที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนก็จะเกิดความภาคภูมิใจในงานเขียนของตนเองและพยายามพัฒนางานเขียนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ กรรณิการ์ พวงเกษม (2533, หน้า 33) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า บรรยากาศและสถานการณ์ที่เป็นกันเอง และเหมาะสมกับเด็ก ส่งเสริมให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก เป็นตัวของตัวเอง ไม่ทำให้เด็กเกรงกลัว หรือเกิดความคับข้องใจ

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้กิจกรรมนิทานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิ่งดาว พุทธิพันธ์ (2533, หน้า 50) ที่สร้างกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการวิจัยของ นิจ จันทร้มล (2535, หน้า 58) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังสอนสูงกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ สมปอง อินทร์งาม (2538, หน้า 56) ได้ศึกษาเรื่องการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนบทร้อยกรองสี่คำเชิงสร้างสรรค์หลังการสอนอ่านบทร้อยกรองทำให้ผลสัมฤทธิ์

ของนักเรียนด้านความรู้ความเข้าใจและความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนบทร้อยกรองสี่คำสูงชั้นที่ระดับ
 นัยสำคัญ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันท์ สุวรรณรักษ์ (2531, หน้า 61) ได้
 ศึกษาความสามารถในการผูกเชื่อมโยงความคิดให้ต่อเนื่องกันไป ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์
 เพื่อเขียนเรียงความตามแบบมองไม่เห็น ผลการวิจัยพบว่าการเขียนเรียงความแบบมองไม่เห็นเป็น
 การเขียนเรียงความที่นักเรียนชอบ และให้ประโยชน์ในการส่งเสริมความสามารถในการผูกเชื่อมโยง
 ความคิด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนได้จริง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิจิตรา ฐะคำ
 (2537 หน้า 68) ที่ได้สร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เขียนโดยใช้แบบ
 ฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และใช้แบบการสอนปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความจากเรื่อง
 และจากงานของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ใช้แผนการสอนปกติ
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ ดังนี้

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าหลังการใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
 แล้ว เมื่อให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน
 จะสูงกว่าก่อนการเรียน โดยใช้กิจกรรมนิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การสอนเขียน
 เชิงสร้างสรรค์ในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาควรจะได้รับการส่งเสริมและการพัฒนาอย่าง
 จริงจัง โดยการจัดทำแผนการสอนที่บรรจุเนื้อหา วิธีการและขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถ
 ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถและนำการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุด

2. ในการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียน ครูผู้สอนต้องศึกษาถึงวิธีการสอน
 และสร้างแรงจูงใจให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้สึกละเลยไม่ได้ถูกบังคับให้เขียน และเขียนด้วย
 ความต้องการอยากเขียน เขียนจากจินตนาการ เขียนจากอารมณ์และความรู้สึกที่แท้จริง จึงจะได้ทราบ
 ถึงพัฒนาการทางการเขียนที่แท้จริงของนักเรียน

3. ในการสร้างแผนการสอนเพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรจะได้ศึกษาขั้นตอนการ
 สร้างให้ละเอียด ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัตินั้น ทุกกิจกรรมควรจะส่งเสริมสนับสนุนให้
 นักเรียนได้คิดและเมื่อนักเรียนคิดได้ก็จะแสดงผลของการคิดออกมาในรูปของการเขียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการสร้างแผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับชั้นอื่นๆ
2. ควรมีการนำขั้นตอนการใช้กิจกรรมในรูปแบบอื่นที่นอกเหนือจากการใช้กิจกรรมนิทานไปสร้างแผนการสอนในระดับชั้นอื่นๆ
3. ควรมีการทดลองใช้วิธีสอนแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
4. ควรมีการนำกิจกรรมอื่นๆ มาเสริมกับกิจกรรมนิทาน เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์